

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

Освітньо-професійний ступень: фаховий молодший бакалавр
Спеціальність 261 Пожежна безпека;
Галузь знань 26 Цивільна безпека;
Освітньо-професійна програма:
«Організація та функціональне забезпечення оперативного зв'язку у сфері пожежної безпеки»
Семестр вивчення-3

Обсяг вивчення – 45/1,5 кредити ЄКТС

Заняття: 2 години на тиждень;

Лекції – 24 годин;

Практичні заняття – 4 годин;

Семінарські заняття – 2 години;

Залік – 2 години;

Самостійна робота – 13 годин;

Мова викладання – українська;

Інформація про викладача: СИНЧУК Іван Євгенійович старший викладач-майстер виробничого навчання навчального відділення технічної підготовки, майор служби цивільного захисту.

У своїй діяльності використовує сучасні освітні технології та інноваційні методи для навчання здобувачів освіти. Під час проведення занять використовує опорні схеми з використання опорних сигналів.

1. Анотація до курсу

Організація діяльності органів і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту – це дисципліна, що передбачає вивчення основних принципів організації роботи органів управління та підрозділів Служби цивільного захисту, порядку організації та несення внутрішньої, гарнізонної та караульної служби, підготовки особового складу чергового караулу, вивчення основних положень законодавчих та нормативно-правових актів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

2. Мета, предмет та завдання курсу

Мета вивчення дисципліни - підготовка фахівців для Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, які здатні до організації та несення внутрішньої та караульної служби, вивчення основних положень законодавчих та нормативно-правових актів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Вивчення даної дисципліни допоможе здобувачам освіти зрозуміти основні моменти з організації основних принципів побудови роботи органів управління та підрозділів служби та сформує чітке світобачення сфер діяльності, в яких підрозділи Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту формують та реалізують державну політику у сфері цивільного захисту.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Вивчення даної навчальної дисципліни є базовою для вивчення таких дисциплін як «Пожежна тактика» та окремих розділів дисципліни «Тактика дій під час ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків».

Як дисципліна професійного спрямування «Організація діяльності органів і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту» узагальнює і використовує в освітньому процесі практичний досвід діяльності органів та підрозділів Служби цивільного захисту.

Завдання вивчення дисципліни передбачає:

- забезпечення постійної готовності сил і засобів цивільного захисту до
- ліквідації надзвичайних ситуацій, пожеж та їх наслідків;
- проведення невідкладних робіт із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій гасіння пожеж та організація життєзабезпечення потерпілого населення;
- надання з використанням спеціальних аварійно-рятувальних засобів оперативної індивідуальної допомоги громадянам (населенню) у разі виникнення подій у побуті, які загрожують їхньому життю і здоров'ю або можуть завдати матеріальної шкоди;
- участь у міжнародному співробітництві у сфері цивільного захисту;
- організації діяльності та функціонування органів та підрозділів Служби вивчаються в обсязі навчальної дисципліни «Організація діяльності органів і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту».

Очікуванні результати. У результаті вивчення дисципліни «Організація діяльності органів і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту» здобувачі освіти повинні бути здатними до вирішення професійних завдань в складі підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту у сфері цивільного захисту та повинні мати загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

інтегральні компетентності:

- здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання у галузі цивільного захисту та пожежної безпеки під час ліквідування надзвичайних ситуацій, аварій, їх наслідків і гасіння пожеж або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів сучасних природничих, математичних та технічних наук на основі системного підходу та може характеризуватися певною невизначеністю умов в процесі професійної діяльності;
- нести відповідальність за результати своєї діяльності;
- здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях;

загальну компетентність:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність застосовувати вимоги законодавства України у сфері пожежної безпеки та цивільного захисту населення і територій у своїй професійній діяльності;
- здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, ведення службової документації;
- здатність приймати повідомлення про надзвичайні ситуації, аварії, пожежі та здійснювати контроль за ситуацією на підконтрольній території для запобігання та мінімізації їх наслідків;
- здатність проводити інструктажі, практичні навчання і спеціальні тренування особового складу підрозділу щодо ефективного використання протипожежної, аварійно-рятувальної техніки, оснащення та засобів індивідуального захисту.

3. Результати навчання

Програмні результати навчання:

- дотримуватися вимог законодавства, державних та міжнародних стандартів в професійній діяльності;
- планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність підпорядкованого особового складу;
- здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері пожежної безпеки та цивільного захисту населення і територій;

- організувати дії підпорядкованого особового складу щодо виконання наказів старшого керівника під час аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідування наслідків надзвичайних ситуацій, гасіння пожеж;
- організовувати постійний контроль за підтриманням у технічно справному стані протипожежної та аварійно-рятувальної техніки, пожежно-рятувальних пристроїв, пожежного устаткування, переносного пожежного та аварійно-рятувального інструменту.

4. Структура курсу

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ тем	Назви тем	Всього годин	Кількість аудиторних годин					Самостійна робота
			всього	лекція	практичні заняття	семінарське заняття	залік	
1	Організація, завдання, структура та перспективи розвитку Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	5	4	4	-	-	-	1
2	Основи цивільного захисту	12	10	6	2	2	-	2
3	Порядок проходження служби, соціальний і правовий захист працівників органів та підрозділів цивільного захисту	6	4	4	-	-	-	2
4	Загальні положення з організації гарнізонної служби в органах управління і підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	5	4	4	-	-	-	1
5	Організація та порядок несення служби черговими караулами в пожежно-рятувальних підрозділах	10	6	4	2	-	-	4
6	Професійна підготовка та післядипломна освіта в органах управління та підрозділах цивільного захисту	5	2	2	-	-	-	3
	Залік	2	2	-	-	-	2	
	Всього годин / кредитів ECTS	45/1,5	32	24	4	2	2	13

5. Система оцінювання

Оцінювання знань, умінь та навичок здійснюється за 12-бальною системою, що відповідає 4-ом рівням засвоєння знань:
 - початковому (1, 2, 3 бали);

- середньому (4, 5, 6, балів);
- достатньому (7, 8, 9 балів);
- високому (10, 11, 12 балів).

6. Література

Основна:

1. Конституція України : станом на 1 вересня 2015 року : відповідає офіц. текстові. - Київ : ФОП ПАЛИВОДА А. В., 2015. - 64 с.
2. Кодекс Цивільного захисту України : станом на 1 липня 2013 року : відповідає офіц. текстові. – Вінниця : Діло, 2014. – 138 с.
3. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 : (Електронний ресурс). Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-п. – Назва з екрана.
4. Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях : постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.1999 № 192 : (Електронний ресурс). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF>. – Назва з екрана.
5. Про затвердження Програми запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру : постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2000 № 223 : (Електронний ресурс). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223-2018-%D0%BF>. – Назва з екрана.
6. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру : постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841 : (Електронний ресурс). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF>. – Назва з екрана.
7. Про затвердження Порядку класифікацій надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями : постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368 : (Електронний ресурс). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004-%D0%BF>. – Назва з екрана.
8. Про затвердження Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу : постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 593 : (Електронний ресурс). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2013-%D0%BF>. – Назва з екрана.
9. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1052 : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF>. – Назва з екрана.
10. Національний класифікатор ДК 019:2010 "Класифікатор надзвичайних ситуацій" (КНС) : наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 N 457 (v0457609-10) : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF>. – Назва з екрана.
11. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій : наказ МВС України від 06.08.2018 № 658 : (Електронний ресурс). – Режим доступу :

zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-13. – Назва з екрана.

12. Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій : наказ МВС України від 03.07.2014 № 631 : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0853-14>. – Назва з екрана.

13. Методичні рекомендації з питань планування і організації транспортного забезпечення евакуаційних заходів : наказ МНС України від 27.07.2005 № 102 : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0353>— Назва з екрана.

14. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій : наказ МВС України від 10.02.2022 № 116 : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22>. – Назва з екрана.

15. Про організацію управління в надзвичайних ситуаціях : наказ МНС України від 05.10.2007 № 685 (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2163-11>. – Назва з екрана.

16. Настанова з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту : наказ МВС України від 26.05.2020 № 412 (Електронний ресурс). – Режим доступу : www.dsns.gov.ua/files/2017/1/19/osv/412. – Назва з екрана.

17. Безуглов О.Є. Організація служби та підготовки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів: навчальний посібник / О.Є. Безуглов, В.М. Іщук, О.М. Колоєнов, О.О. Назаров, В.М. Попов. – Харків : НУЦЗУ, «Міськдрук», 2012. – 436 с.

18. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист : підручник – 2-ге вид., перероблено / М.І. Стеблюк. – Київ : Знання, 2010. – 487 с.

19. Скидан М.А. Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій : практичний посібник / М.А. Скидан – Київ : Атіка, 2007. – 110 с.

20. Могильченко В.В. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, Техногенна та природна безпека, том 1: навчальний посібник / В.В. Могильченко – Київ: КІМ, 2007. – 260 с.

21. Козловський М.В. Організація служби і підготовки в пожежно-рятувальних підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України : посібник / М.В. Козловський, Л.В. Хом'ячук – Вінниця, 2006, – 96 с.

Додаткова:

22. Шоботов В.М. Цивільна оборона : навчальний посібник / В.М.Шоботов – Київ : Центр навчальної літератури, 2004, - 259с.

23. Пшеничний В.Н. Рятувальні роботи під час ліквідації надзвичайних ситуацій. Частина 1: посібник / В.Н. Пшеничний – Київ: Основа, 2006, – 120 с.